

Ekoci – eko civilna iniciativa Slovenije, Združenje za trajnostno prihodnost

Ulica Savinjske čete 4, 3310 Žalec, Slovenija; www.ekoci.si; ekoci.si@gmail.com; t: +386 40 203 055

Fb:Ekoci - eko civilna iniciativa Slovenije Oskrbimo Slovenijo - Štafeta semen ;SOSS- sobivanjske, samooskrbne skupnosti Slovenije;
Nič nas ne sme presenetiti - bodimo pripravljeni;

Pobude iz vprašanja iz posveta

KAKO SI ZAGOTOVITI HRANO ZA DANES IZ PRIHODNOST

Na Celjskem sejmu MOS je bil dne 18.9.2022, v organizaciji Ekoci - eko civilna iniciativa Slovenije in Celjskega sejma organiziran posvet: « Kako si zagotoviti hrano za danes in za prihodnost? Prehranska varnost na nivoju države, gospodinjstva in lokalne skupnosti. Je lahko samooskrba del rešitve? » Posveta se je poleg gostov in predstavnikov nevladnih organizacij udeležilo veliko obiskovalcev, ki menijo, da je aktivni in pozitiven pristop in čimprejšnje ukrepanje nujno. V iskanju odgovorov ali smo lahko prehransko varni za prihodnost v primeru nepredvidenih razmer na trgu in dokaj verjetnem pomanjkanju semen, živil, krmil za živali in hrane, zagotovil o brezskrbni prihodnosti ni bilo zaznati. Glavno sporočilo posveta je, da naj država čimprej poskrbi, da bodo tudi v državnih rezervah semena, brez katerih ni hrane, naj vzpodbuja sajenje prilagojenih avtohtonih semen in vzpodbuja pridelavo sonaravne hrane za trg ter omogoča pogoje za čim večjo samooskrbo s hrano čim širšemu krogu prebivalcev. Vključno s svobodno rejo kokoši za samooskrbo. Na posvet je bilo povabljen Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ministrica Irena Šinko in državna sekretarka Tatjana Buzeti, po pooblastilu pa se je posveta udeležila ga. Joži Cvelbar, ki je zagotovila, da si bo prizadevala, za podane odgovore na poslane pobude in realizacijo v okviru možnosti.

Pretirana odvisnost od uvoza hrane in dobrin ni prilagojena na sedanje in pričakovane razmere. Preveč birokracije in neupoštevanje realnih dejstev in potreb ter neupoštevanje pobud ljudi iz terena, nerealna projekcija svetovnih razmer in ne - ukrepanje v prid večje prehranske varnosti in prednostno umeščanje multinacionalk pred slovenskimi interesi ovirajo našo prehransko varnost, menijo udeleženci posveta. Na posvetu so bile prikazane tudi dobre prakse, ki samooskrbo in oskrbo na lokalni skupnosti in na ravni gospodinjstva udeležajo v praksi in navdihujejo in so lahko del modela za večjo samooskrbo v širšem prostoru. Za večjo prehransko varnost je potrebno poskrbeti tudi tako, da odločevalcem prenesemo svoje zahteve in podamo predloge, da bodo sprejeli zakonodajo in ukrepe za zagotavljanje prehranske varnosti, tudi primeru nepredvidljive prihodnosti, ureditev področja sobivanja in oživitve podeželja in zagotavljanja pogojev za osnovne dobrine: čisti zrak, vodo in ohranjanje kmetijske zemlje, energijo in zagotavljanje trajnostne in varne prihodnosti tudi v času nepredvidenih, a zelo verjetnih razmer.

Da je aktivno državljanstvo in pozitiven pristop z iskanjem rešitev z odločevalci najhitrejša pot do rešitve so bili soglasni. Za aktivacijo prebivalcev za večjo samooskrbo pa si prizadevajo tudi Ekoci skupaj z drugimi nevladniki. Tekom posveta so se porajala vprašanja na katere bi želeli dobiti odgovore udeleženci, ki so podali pisna vprašanja, ki so sestavni del poslanih pobud v preučitev. Posveta so se udeležili številni udeleženci gostje.: Joži Cvelbar Ministrstvo za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano; Boštjan Noč, Čebelarska zveza Slovenije; Stojan Praprotnik. Razvojna agencija Savinja; Marjan Kogelnik, Oskrbovalnica-posvoji kmeta. Nina Ermenc Pangerl, Celjski sejem; Mateja Rotar, Oskrbimo Slovenijo Štafeta semen, Ekoci. Sanja Lončar, Samooskrbni net; Irena Rotar, Ekoci - eko civilna iniciativa Slovenije Sporočilo za javnost o poteku posveta si lahko ogledate na povezavi: <https://ekoci.si/zadnje/sporocilo-za-javnost-posvet-prehranska-varnost-danes-in-v-prihodnosti/>

Ekoci – eko civilna iniciativa Slovenije, Združenje za trajnostno prihodnost

Ulica Savinjske čete 4,3310 Žalec, Slovenija; www.ekoci.si; ekoci.si@gmail.com; t: +386 40 203 055

Fb:Ekoci - eko civilna iniciativa Slovenije Oskrbimo Slovenijo - Štafeta semen ;SOSS- sobivanjske, samooskrbne skupnosti Slovenije;
Nič nas ne sme presenetiti - bodimo pripravljeni;

POBUDE IN VPRAŠANJA**1. SEMENA. Brez semen ni hrane.**

Pobuda iz posveta je, da država poskrbi za zalogo semen v državnih rezervah in zadostno založenost s hrano za ljudi in krmil za živali.

Ključno vprašanje – kdaj boste na MKGP podali zahtevo na MGRT – blagovne rezerve - za uvrstitev semen v državne rezerve? Kolikor nam je poznano v državnih rezervah ni niti enega semena, (v prejšnjih, starih časih so semena bila sestavni del blagovnih rezerv. Pobudo za uvrstitev na seznam blagovnih rezerv pa naj bi dal MKGP. Podnebne in tržne razmere pa kažejo nato, da bodo težave s pridobitvijo semen v prihodnosti?

- a) Ali bodo za drugo leto zagotovljena semena za setev - kako jih boste zagotovili- bodo semena tudi že za drugo leto v državnih rezervah?
- b) Katera avtohtona semena bodo dodatno žlahtnjena sedaj ko je Ptujski semenarski center v državni lasti in dostopna za trg? Mnenje, da za avtohtona semena ni zanimanja ne zdrži, saj se do sedaj Ministrstvo ni potrudilo, da bi kmetovalce spodbudilo, da naj sejejo domača slovenska semena, ki so prilagojena okolju in potrebujejo manj FFS. Kljub odkupljenim semenarskem centru v Ptujju ni strategije ali javnosti ni poznana kako in kje bodo Slovenci lahko kako kupili več slovenskih semen
- c) Kaj bo Ministrstvo naredilo, da bo čim več slovenskih semen iz genske banke žlahtnjeno in dostopno kmetovalcem in vrtničarjem za trg?
- d) Udeleženci posveta so izrazili željo, da se organizira vsaj eno prodajno mesto v Sloveniji, kjer so na voljo vsa avtohtona semena - ali boste zagotovili pogoje v okviru Kisa - ali na drug način?
- e) Zakaj se ne vzpodbudi trgovine Zadružne zveze Slovenije, ki imajo preko 300 trgovin da ponujajo prvenstveno slovenska semena in izdelke svojih kooperantovi jih v veliko trgovinah nimajo?
- f) Ali že ima MKGP seznam alternativnih poljščin prilagojenih na podnebne spremembe ,ki bi uspevale v našem okolju in kako boste vzpodbudili kmete , da jih sejejo ne samo koruzo – problem suša
- g) Zakaj na uvoženih semenih v diskontnih in nekaterih drugih semenih na embalaži ni potrebnih označb o vrsti, označbi F1, F2, deklaracijah v slovenskem jeziku ipd. . Ali obstaja podatek koliko inšpekcijskih nadzorov na prodajnih mestih tujih verig, ki prodajajo semena je bilo izvedenih? Poznano nam je, da so naši pridelovalci semen pod strogim nadzorom, skrbi pa nas nadzor nad uvoženimi semeni.
- h) Zakaj Ministrstvo ne uvede višjih subvencij za semenarstvo, da bi se povečala pridelava slovenskih semen? Ali je v načrtu izobraževanje – vsaj NPK semenar ali pospeševanje semenarstva iz strani KGZS?

2. SAMOOSKRBA. Koliko odstotkov smo lahko v primeru motenj na trgu - brez uvoza samooskrbni?

Koliko % smo res samooskrbni na področju samooskrbe s perutnino, jajci, govedino, mlekom - če izvzamete iz izračuna uvoz hrane za krmljenje živali in uvoz mladih živali za nadaljnjo vzrejo? Koliko smo samooskrbni z žitaricami, poljščinami in zelenjavo. če izvzamemo uvoz semen? Prosimo za odgovore:

- a) Za koliko mesecev imamo žitaric v državnih rezervah?
- b) Koliko slovenskega žita je odkupilo letos država?
- c) Samooskrba na domačijah in vrtničkih. Kakšno je trenutno stanje implementacij EU uredbe o registraciji kokoši pri nekmetih? Ali je upoštevana pobuda izvzetja in registracije do 50 kokosi o.z do 100 še ostalih živali, kunci, race ipd..)Je upoštevan tudi širši vidik - kulturna dediščina in tradicija ter pravica do svobodne pridelave hrane za samooskrbo?

Ekoci – eko civilna iniciativa Slovenije, Združenje za trajnostno prihodnost

Ulica Savinjske čete 4,3310 Žalec, Slovenija; www.ekoci.si; ekoci.si@gmail.com; t: +386 40 203 055

Fb:Ekoci - eko civilna iniciativa Slovenije Oskrbimo Slovenijo - Štafeta semen ;SOSS- sobivanjske, samooskrbne skupnosti Slovenije;
Nič nas ne sme presenetiti - bodimo pripravljeni;

- d) Koliko % samooskrbe naj bi po oceni MKGP pokrivala samooskrba z jajci na domačijah – torej pri neregistriranim nekmetih?**
- e) Kakšne ukrepe bo MKGP izvedlo za povečanje družinske samooskrbe?**
- f) Kakšna Je ocena MKGP koliko % dosega vrtičkarska samooskrba z zelenjavo v Sloveniji? **Ali je za zagotavljanje večje prehranske varnosti prevideno tudi lažji odkup hrane vrtničarjev in znižanje praga za definicijo kmetije znižana.** Kakšna Je ocena MKGP koliko % dosega vrtničarska samooskrba z zelenjavo v Sloveniji.
- g) Udeleženec posveta predlaga vajo » Nič nas ne sme presenetiti - prehranska kriza« (morda za en teden) Tako da bi lahko v miru pripravili scenarije kaj se zgodi, če pride do resnične prehranske krize. Analiza naj bi pomagala pripraviti zadovoljive ukrepe za čas, ki morda pride. Kaj menite o predlogu?
- h) Udeleženca zanima ali so v Sloveniji opravljene raziskave, ki so jih opravili neodvisni strokovnjaki o številu živil na slovenskih poljih, ki vsebujejo GSO ter o količini krme, ki vsebuje GSO,
- i) Kaj bo Slovenija storila, da prepove uvoz GSO hrane za živali? In iz katerih držav poteka uvoz?.
- j) Kolikšne kvote pridelane hrane so za Slovenijo so na ravni EU dovoljene za pridelavo posamezne vrste pridelkov v Sloveniji?**
- k) Kako bi zagotavljali prehransko varnost v primeru, da se uvoz hrane popolnoma ustavi?**
- l) Ali MKGP razmišlja o drugih vzvodih kot medijska propaganda – kako najti vzroke zakaj se več ljudi ne odloča za nakup slovenske hrane. Vzpodbude v ohranitveno sonaravno pridelavo hrane bi morale postati stalnica za prilagoditev na podnebne spremembe, ki bo omogočala tudi prehransko varnost v prihodnost. Birokracije in neupoštevanje realnih dejstev, okorela birokracija, pomanjkanje zavedanja, da je potrebno sprejeti dejstva in da je potrebno hitro ukrepanje. Napake in prepočasne odločitve lahko prinesejo dolgoročne posledice za biodiverzitetu, za čebele ter ljudi ter prehransko – ne varnost, meni eden izmed udeležencev.
- m) Kakšne ukrepe boste sprejeli, kot kaže - je potrebno slovensko kmetijstvo in gospodarstvo prednostno postaviti pred odprti svetovni trg in zaščititi nacionalne interese Slovenije ter ščititi in razvijati slovenske panoge.
- n) Slovenski trg v večini oskrbujejo tuje korporacije, ki z propagando in nelojalno konkurenco izvajajo posredne pritiske na slovenske ponudnike. Kako bo MKGP ukrepalo proti takšnim praksam?
- o) Kaj bo MKGP naredilo v izogib novih pozidav kmetijskih zemljišč,
- p) ali bo MKGP uvedel obvezno označbe načine pridelave za domače predvsem pa tuje uvožene hrane (konvencionalno, aeroponika, hidroponika, akvaponika in sonaravne ekološko(ki je že, bi dinamično ter ostale načine pridelave hrane..
- q) Kakšni ukrepi so predvideni za vzpodbuditev kmetov, da bodo pridelali več hrane za ljudi in manj za živali?

3. OHRANJANJE SLOVENSkih KMETIJ IN PODEŽELJA .Kakšni ukrepi so na MKGP predvideni, da se ohrani podeželje ter zaščito in odkup kmetij, ki bi zaradi poslabšanih razmer propadle?

- a) Kakšni ukrepi so predvideni za vzpodbujanje sonaravnega kmetijstva –ohranitveno ekološko, biodoinamično i?
- b) Ali bodo intenzivni kmetje dobili subvencije vezano na kg prodane hrane?
- c) Ali boste vzpodbujali kmete, da se povežejo v agrarne in strojne krožke in si tako znižajo vhodne stroške pridelave?
- d) Ali boste vzpostavili enotno spletno mesto, kjer bodo objavljeni vsi rezultati izvedbenih projektov in bo znanje na voljo tudi drugi zainteresirani javnosti?

Ekoci – eko civilna iniciativa Slovenije, Združenje za trajnostno prihodnost

Ulica Savinjske čete 4,3310 Žalec, Slovenija; www.ekoci.si; ekoci.si@gmail.com; t: +386 40 203 055

Fb:Ekoci - eko civilna iniciativa Slovenije Oskrbimo Slovenijo - Štafeta semen ;SOSS- sobivanjske, samooskrbne skupnosti Slovenije;
Nič nas ne sme presenetiti - bodimo pripravljeni;

- e) Kako napredujete z ukrepi tudi za pridobitev novih znanj za prilagoditev rastlin in način pridelave v času podnebnih sprememb?
- f) Ali bo MKGP pripravilo načrt trajnostnega kmetovanja na Krasu in na gorskih kmetijah?
- g) Ali bo MKGP pripravilo o ukrep alternativnih poljščin v duhu pri zagotavljanja samooskrbe in tržnih priložnostih v smislu prilagoditev na podnebne spremembe?
- h) Udeleženca zanima, zakaj MKGP ne uvede platforme, kjer bi bile na voljo vse informacije-tudi te katere žitarice bi bile najbolj primerne za samooskrbo in »mestno kmetijstvo«
- i) Kaj menite o pobudi, da bi se Ministrstvo prizadevalo razglasiti Slovenijo za eko cono - regijo Evrope in tako ustvarilo platformo za višje odkupne cene in povečanje samooskrbe s čaji In zelišči, ki bi lahko bila tudi čudovita poslovna in tržna niša?

4. TRAJNOSTNA PRIHODNOST IN PREHRANSKA VARNOST Ali bo nova skupna evropska politika v trendu prilagoditev na podnebne spremembe vključevala ekološko pridelano hrano brez pesticidov v zemlji ali gredo trendi tudi V Sloveniji v pridelavo hrane na način hidroponike, akvaponike in aeroponike? Kakšni ukrepi so predvideni v izogib novih pozidav kmetijskih zemljišč,

- a) Ali bo Slovenija bolj prehransko varna in bo pridelala več zaradi programa Sopotnik, ki 24 ur na dan snema vse, tudi kmetijske površine – tudi kaj raste na vsakem m² površin in koliko cm je zrastle hrana ali žito, fotografije o posevkih pa morajo na zahtevo Agencije za kmetijske trge še dodatno pošiljati kmetje in kmetijski svetovalci, če želijo uveljavljati subvencije; ukrep je letos informacijski, drugo leto obvezen. Ali gre pri tem ukrepu za upravičenost do subvencij in lažje življenje kmetov, večjo prehransko varnost ali za nadzor nad pridelavo hrane?
- b) Ali lahko v prihodnje pričakujemo večjo fleksibilnost administracije tudi pri črpanju evropskih sredstev?
- c) Kaj bo MKGP storila da bo vzpodbudila uvedbo in ukrepe in zakonodajo za povečanje samooskrbe, za pospeševanje sonaravno pridelane hrane, ohrani svobodno pridelavo hrane in omogoča življenje tudi v so - bivanjskih skupnostih ter se pripravi na nepredvidene, a predvidljive razmere
- d) Zakaj niso subvencije vezane le na vzpodbujanje višjih subvencij če kmet uporabo alternativna manj škodljiva FFS. ali za več humusa v tleh?
- e) Udeleženca zanima ali so opravljene analize koliko in kakšno škodo so naredili v zadnjih petih letih vremenske ujme ;povzročene tudi z »geoinžinerinom« in koliko na naraven način. Kaj bo Slovenija storila v tej smeri?
- f) Ali je bila letalska obramba pred točo letos učinkovita in koliko toče in kje je preprečila letalska obramba v letošnjem letu v Sloveniji?
- g) Na kakšen način lahko ne- kmet kupi kmetijsko zemljo?
- h) Kaj boste storili, da kmetijske zemlje ne bodo mogli kupovati tujci?
- i) Kakšen ukrepe bo izvedelo ministrstvo za več slovenske hrane v šolah vrtcih, ukrepe, ki vzpodbujajo zagotovitev slovenske hrane, od semena do krožnika, kakšne ukrepe v ta namen boste uvedli ?
- j) Potrebno je okrepiti direktne dobave, do bodo kmetje vedeli kaj sejati, kupci pa imeti zagotovljeno dobavo živil je mnenje udeležencev..

Ekoci – eko civilna iniciativa Slovenije, Združenje za trajnostno prihodnost

Ulica Savinjske čete 4, 3310 Žalec, Slovenija; www.ekoci.si; ekoci.si@gmail.com; t: +386 40 203 055

Fb:Ekoci - eko civilna iniciativa Slovenije Oskrbimo Slovenijo - Štafeta semen ;SOSS- sobivanjske, samooskrbne skupnosti Slovenije;
Nič nas ne sme presenetiti - bodimo pripravljeni;

Se foto utrinek: Sklepi posveta: Iz posveta bodo podana vprašanja udeležencev in somišljenikov ter konkretni predlogi za povečanje prehranske varnosti. **Zahteva iz posveta je tudi, da država poskrbi z zalogo semen v državnih rezervah in zadostno založenost s hrano za ljudi in krmili za živali.**

Foto arhiv Ekoci. Del udeležencev posveta, ki so bili zelo aktivni. Sprejeli so sklepe posveta in podali mnogo vprašanj in pobud, ki jih bodo organizatorji posredovali na ministrstvo in odločevalcem ter naprednim medijem. Navdihujoč in razmišljajoč je del govora udeleženca posveta: » **Če zmorem tudi jaz, slep in na vozičku nekaj pridelati za samooskrbo, kaj vse bi še lahko naredili vi, ki ste zdravi in umni ljudje?** » Ali bomo dopuščali nadaljnji proces vzgoje ne-umnih otrok in državljanov, ki ne bodo znali poskrbeti niti zase? Prizadevanja za samooskrbo so potrebna vse od vrtca, šole, gospodinjstva in naprej. Od odločevalcev pa je potrebno zahtevati, da nam zagotovijo pogoje do prehranske varnosti, čistega zraka, vode, energije in okolja ter svobode.« Celoten posnetek posveta bo objavljen na spletni strani www.ekoci.si;

PS: Vprašanja so napisana poljudno kot so jih pisali in spraševali udeleženci posveta.

Pobude in vprašanja so poslana z dobrim namenom, kaj lahko stori vsak izmed nas, posameznik, stroka in podane pobude kaj lahko stori država – MKGP iz vidika »od spodaj navzgor« da sprejme zakonodajo in vzpodbude da bomo lahko samooskrba in trajnostni razvoj čimbolj uresničili v praksi, da ne bomo lačni ne mi ne prihodnji rodovi.

Naprošamo za preučitev , implementacijo dobrih pobud in čimprejšnji odgovor.

Prihodnost soustvarjamo skupaj. Vsako dejanje šteje.

S spoštovanjem.

Za Ekoci, partnerje in udeležence posveta, Irena Rotar . preds.

16.10. 2022

Ekoci – eko civilna iniciativa Slovenije, Združenje za trajnostno prihodnost

Ulica Savinjske čete 4, 3310 Žalec, Slovenija; www.ekoci.si; ekoci.si@gmail.com; t: +386 40 203 055
Fb:Ekoci - eko civilna iniciativa Slovenije Oskrbimo Slovenijo - Štafeta semen ;SOSS- sobivanjske, samooskrbne skupnosti Slovenije;
Nič nas ne sme presenetiti - bodimo pripravljeni;
